

Aan: de gemeenteraad

Vergadering: 09 oktober 2017

Onderwerp: Amendement afvalinzameling - raadsvergadering
27 maart 2017

Agendapunt:

STATUS RAADSVORSTEL

1. 0-tarief tuinafval: wij verzoeken uw raad uw besluit van 27 maart jl. te heroverwegen en af te zien van de invoering van een 0-tarief op het milieupark voor tuinafval.
2. Grof huishoudelijk afval: wij verzoeken uw raad af te zien van alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark en af te zien van een gratis brengvoorziening voor grof afval dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties.

1. Aanleiding

Op 27 maart jl. heeft uw raad unaniem ingestemd met het raadsbrede 'amendement afvalinzameling'. In dit amendement geeft uw raad het college een aantal opdrachten. Twee hiervan hebben betrekking op het milieupark, te weten:

- 'Het mogelijk wordt om T-afval gratis aan te bieden bij het milieupark. Het college krijgt de opdracht om binnen 4 maanden de consequenties hiervan in beeld te brengen. Op basis daarvan kan de raad besluiten tot een heroverweging van dit punt.'
- 'Naast een nieuwe oplossing voor het traject vermindering restafval, wordt gelijktijdig een traject opgestart om alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark uit te werken. Hierbij wordt ook gekeken naar de haalbaarheid van een gratis brengvoorziening voor grof afval, dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties, een aantal malen per jaar zoals nu praktijk is in de gemeente Roermond.'

In bijlage 1 treft uw raad ter informatie het volledige amendement aan.

In bijlage 2 treft uw raad de raadsinformatiebrief aan die wij uw raad op 8 mei jl. deden toekomen naar aanleiding van het amendement. Hierin informeren wij uw raad dat wij gekozen hebben voor een integraal onderzoek van het milieupark, waardoor er een opschorting plaatsvond van de door uw raad gestelde termijn van 4 maanden.

2. Uitgangssituatie en doelstelling

Uitgangssituatie

Uw raad heeft het college opdracht gegeven het mogelijk te maken T-afval gratis aan te bieden bij het milieupark. Het college heeft opdracht gekregen de consequenties daarvan in beeld te brengen, op basis waarvan de raad kan besluiten tot heroverweging.

Uw raad heeft het college opdracht gegeven onderzoek te verrichten naar alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark; waarbij gekeken wordt naar de haalbaarheid van een gratis brengvoorziening (model Roermond) voor grof afval dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties.

Doelstelling

Uw raad informeren en adviseren over de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden van gratis inzameling van tuinafval en alternatieven voor de (gratis) brengvoorziening GHRA op het

milieupark.

3. Rol gemeente en visie en strategie participatie

Trekker

Uw raad heeft de ambitie uitgesproken tot vermindering van het restafval tot 30 kg per inwoner per jaar in 2025. Het initiatief tot het nemen van maatregelen om dit te bereiken ligt bij de gemeente zelf.

4. Toelichting

Het raadsvoorstel kort samengevat

0-tarief tuinafval op het milieupark

Wat is ons advies?

Uw besluit van 27 maart jl. te heroverwegen en af te zien van de invoering van een 0-tarief op het milieupark voor tuinafval. Wij adviseren uw raad het aangenomen amendement niet uit te voeren om onderstaande redenen.

Wat zijn onze argumenten tot heroverweging?

1. Het gratis aanbieden van tuinafval doet geweld aan het principe 'de vervuiler betaalt'. Immers de gemaakte kosten voor vervoer en verwerking zullen dan betaald moeten worden uit de vaste afvalstoffenheffing. In de praktijk betekent dit dat inwoners zonder tuinafval mee gaan betalen aan de verwerking van tuinafval.
2. Het gratis aanbieden van tuinafval draagt niet bij tot de doelstelling van minder restafval. Tuinafval is een minimale fractie binnen het restafval (alleen fijn tuinafval).
3. Het gratis aanbieden van tuinafval leidt tot een verschuiving van het aanbod aan de particuliere verwerkers naar het milieupark van de gemeente. Hierdoor is (een deel van) hun broodwinning in gevaar. Dit leidt tot onvrede bij de lokale ondernemers en tot extra verwerkingskosten voor de gemeente.
4. Het stuit op praktische moeilijkheden op het milieupark (zoals routing en afvoer). Dit leidt tot hogere kosten.
5. Er vinden meer vervoersbewegingen plaats. Dit leidt tot een hogere uitstoot van CO₂. Inwoners composteren minder en brengen ook het fijn tuinafval naar het milieupark.

Wat stellen wij voor?

Mocht uw raad toch over willen gaan tot de gratis inzameling van tuinafval, dan adviseren wij uw raad om dit twee maal per jaar (in het voor- en najaar) gratis via de lokale particuliere ondernemers te doen.

Alternatieven brengvoorziening milieupark/gratis brengvoorziening grof afval

Wat is ons advies?

Af te zien van alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark en af te zien van een gratis brengvoorziening voor grof afval dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties.

Wat zijn onze argumenten tot heroverweging?

1. Het gratis aanbieden van grof afval doet geweld aan het principe 'de vervuiler betaalt'. Immers de gemaakte kosten voor vervoer en verwerking zullen betaald moeten worden uit de vaste afvalstoffenheffing. Ook hier geldt dat in dat geval alle inwoners gaan meebetalen aan kosten die uitsluitend voor inwoners met grof afval worden gemaakt.
2. We scheiden het grof afval na. Dit biedt een uitstekend alternatief (financieel en logistiek) voor de uitbreiding van de inzamelfaciliteiten op het milieupark.

Kosten

De totale extra kosten van invoering van uw amendement ramen we op jaarbasis op € 90.050. Hierbij geldt voor enkele posten (voorzien van een *) dat er nog geen rekening is gehouden met wijziging in routing op het milieupark en/of extra registratie en/of extra personeelskosten.

0-tarief tuinafval*	: € 45.050
Uitsplitsen GHA - matrassen etc.*	: € 15.000
Gratis aanbieden GHA*	: € 30.000

Voor een nadere toelichting verwijzen wij uw raad naar onderstaand raadsvoorstel inclusief bijlagen.

Wat ging vooraf?

Uw raad heeft in uw vergadering van 10 oktober 2016 de "Kadernotitie vermindering restafval" vastgesteld. In deze notitie geeft uw raad ons het kader mee voor de uitwerking van de opties tot vermindering van het restafval. De volledige notitie vindt uw raad in bijlage 3 ter informatie aan. In deze notitie geeft uw raad een aantal uitgangspunten die sec betrekking hebben op het inzamelsysteem van rest- en GFT-afval, maar ook een aantal punten algemene uitgangspunten.

Bij de uitwerking van voorliggende onderzoeksopdracht hebben we de punten 1 en 4 in onze overwegingen meegenomen; de te onderzoeken maatregelen zijn immers aanvullende maatregelen op de wijziging in het inzamelsysteem van rest- en GFT-afval waarvoor uw raad het kader in de notitie heeft vastgesteld.

Punt 1: "Prioriteit milieu én service met kostenneutrale balans. Het bijstellen van beleid heeft vrijwel altijd gevolgen voor milieu, service en kosten. Het gaat om een gezonde balans hiertussen."

Punt 4: "Het principe 'vervuiler betaalt' intensiveren: restafval maken we duurder. Enerzijds bedoeld als ontmoediging voor het aanbieden van niet-grondstoffen anderzijds bedoeld als dekking van de hogere servicekosten voor GFT."

Uw raad heeft op 27 maart jl. ingestemd met optie B uit het aan uw raad voorgelegde keuzedocument vermindering restafval. Daarnaast heeft uw raad in deze vergadering unaniem ingestemd met het "Amendement afvalinzameling".

In uw amendement verwoordt uw raad dit besluit als volgt:

Besluit:

- De optie B uit het voorstel een betere optie is wanneer ervan uit wordt gegaan dat de vervuiler betaalt en de "grijze bak" een keer per maand wordt opgehaald tegen een hogere prijs.
- De prijs van het ledigen van de grijze bak gerelateerd wordt aan de inhoud ervan.
- Het ophalen van de "groene bak" wekelijks gebeurt.

Dit besluit vormt de eerste stap op weg naar vermindering van het restafval.

In aanvulling daarop besluit uw raad in uw amendement:

Besluit:

1. Het mogelijk wordt om T-afval gratis aan te bieden bij het milieupark. Het college krijgt de opdracht om binnen 4 maanden de consequenties hiervan in beeld te brengen. Op basis daarvan kan de raad besluiten tot een heroverweging op dit punt.
2. Het van zeer groot belang is dat inwoners heel goed geïnformeerd en betrokken worden over hoe men afval nog beter kan scheiden, en hierin een belangrijke taak is weggelegd voor de gemeente om inwoners zeer actief te informeren.
3. De optie B een leerlijn vormt en in 2020 de definitieve optie bepaald is ingaat met de volgende evaluatiepunten: - is reductie behaald met 62,5 kg of minder; - wordt GFT-aanbod groter; - controle op samenstelling; - is zwerfafval toegenomen en bekendmaking van de kosten hiervan. - belevingsonderzoek.

4. Gelijktijdig aan de uitvoering van dit traject krijgt het college de opdracht te werken aan een oplossing voor het aanbieden van incontinentiemiddelen en luiers op een discrete manier. Dit moet gereed zijn voor implementatie vanaf 1 januari 2018.
5. Naast een nieuwe oplossing voor het traject vermindering restafval, wordt gelijktijdig een traject opgestart om alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark uit te werken. Hierbij wordt ook gekeken naar de haalbaarheid van een gratis brengvoorziening voor grof afval, dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties, een aantal malen per jaar zoals nu praktijk is in de gemeente Roermond.

Amendement: punten 2, 3 en 4 - Uitvoering door het college.

Voorliggend voorstel heeft betrekking op de punten 1 en 5. Alvorens hierop nader in te gaan, lichten we graag ook kort de punten 2, 3 en 4 kort toe.

Punt 2: communicatie

We hebben een communicatieplan opgesteld dat zich enerzijds richt op communicatie over de wijzigingen die aanstaande zijn en zich anderzijds richt op het informeren van onze inwoners over afvalscheiding op zich. De communicatieperiode loopt van september 2017 tot februari 2018.

We gebruiken hierbij bijvoorbeeld:

- huis-aan-huiscommunicatie op papier bijvoorbeeld via 1Beesel en het verstrekken van een informatiepakket;
- social media en website;
- mondelinge communicatie bijvoorbeeld inloopavonden en/of inloopspreekuren en we starten met een pilot met inwonerscoaches;
- een motion graphic die we op meerdere wijzen kunnen inzetten bijvoorbeeld via social media;
- en richten een klankbordgroep op.

Punt 3: evaluatie

In 2020 vindt er een evaluatie plaats van de ingezette koers. Dit punt nemen we ook mee bij het bepalen of aanvullende maatregelen wenselijk zijn.

Punt 4: aparte inzameling luiers en incontinentiemateriaal

Op dit moment werken we een aantal opties uit voor de aparte inzameling van luiers en incontinentiemateriaal die per 1-1-2018 ingevoerd zal worden. Zodra wij een keuze gemaakt hebben, informeren wij uw raad hierover via een raadsinformatiebrief. Wij verwachten dit uiterlijk in november 2017 te kunnen doen. Uw raad heeft met dit besluit ervoor gekozen uitgangspunt 4 "de vervuiler betaalt" los te laten ten gunste van het solidariteitsbeginsel.

Amendement: punten 1 en 5 - De onderzoekopdrachten voor het college.

Punt 1: 0-tarief tuinafval

Uw raad heeft ons in uw amendement de opdracht gegeven de inzameling van tuinafval op het milieupark gratis te maken en de consequenties daarvan voor uw raad in beeld te brengen.

Wij hebben deze opdracht voorgelegd aan adviesbureau 'onsburo'; dit bureau is ook betrokken geweest bij het besluitvormingstraject rondom de huis-aan-huisinzameling van rest- en GFT-afval.

Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij uw raad naar bijlage 4, de adviesnota "Consequenties 0-tarief T-afval milieupark Beesel".

Wat is de conclusie van het onderzoek?

- De totale hoeveelheid fijn tuinafval die één inwoner per jaar via het restafval afvoert bedraagt 12 kg. Dit is de hoeveelheid waarmee het restafval kan dalen als dit T-afval beter wordt gescheiden. Deze stroom bevindt zich op dit moment in de grijze bak.
- Om onze inwoners te stimuleren dit T-afval in de daarvoor bestemde groene bak te deponeren, heeft uw raad besloten de service te verhogen (wekelijks inzamelen in plaats van tweewekelijks) en de kosten te laten dalen naar een laag variabel tarief per lediging. Het

tuinafval dat nog beter kan worden gescheiden betreft echter alléén het fijne tuinafval, het tuinafval dat in een groene container of emmer past. Bijvoorbeeld bladeren, keukenafval, kamerplanten en kleine takken. Uw raad hanteert hier het uitgangspunt dat "de vervuiler betaalt" door het restafval duur te maken. Het grove tuinafval betreft boomstammen, grote takken en grote struiken. Hiervoor bieden lokale ondernemers meer dan voldoende verwerkingsmogelijkheden tegen een heel laag tarief.

De kans bestaat dat het fijne tuinafval dat nu al gescheiden wordt aangeboden via de groene container of emmer of via particuliere groenverwerkers of door onze inwoners zelf gecomposteerd wordt zijn weg gaat vinden naar het milieupark. Er vindt een verschuiving plaats van fijn tuinafval (het is immers gratis) die leidt tot hogere kosten voor de gemeente en minder aanbod (broodwinning) voor de particuliere groenverwerkers. De financiële consequenties voor de gemeente bestaan uit extra verwerkingskosten, kosten vergroten opslagcapaciteit, kosten aanpassing routing, gemiste inkomsten ontbreken poorttarief. Daarnaast zijn er extra personele kosten. Deze hogere kosten zullen we om moeten slaan via de vaste heffing afvalstoffen, waardoor uw raad (naast de luiers) ook voor deze afvalstroom het principe "de vervuiler betaalt" loslaat. Ook heeft dit consequenties voor onze huis-aan-huisinzamelaar, Suez. Kraakperswagens en beladers moeten ingezet worden, maar het aanbod van containers zal dalen. Dit kan gevolgen hebben voor de tarifiering.

De ambitie van uw raad is de vermindering van het restafval. In de restafval bevindt zich fijn tuinafval. Dit fijne tuinafval kunnen onze inwoners vanaf 1 januari a.s. én tegen een laag ledigingstarief, én wekelijks, én aan huis aanbieden aan onze inzamelaar. Milieurendement, service en dekking van de kosten zijn hierin geborgd.

Het gratis maken van het T-afval op het milieupark levert geen bijdrage aan de vermindering van het restafval. Het tuinafval op het milieupark betreft grof tuinafval; een afvalstroom die zich niet in restafval bevindt, omdat dit gezien omvang en gewicht gewoonweg niet past in een restafvalcontainer of -emmer. Voor deze stroom zijn er meer dan genoeg (goedkope) mogelijkheden zich hiervan te ontdoen, bijvoorbeeld bij lokale ondernemers. Het milieurendement op het fijne restafval stijgt niet, er vindt alleen verschuiving plaats van lokale ondernemers naar het milieupark met een kostenstijging voor de gemeente tot gevolg. Kosten die we niet via het uitgangspunt "de vervuiler betaalt" kunnen dekken. Ook de service neemt niet toe. Onze inwoners zullen zelf het grof tuinafval moeten vervoeren; niet meer naar de lokale ondernemer maar naar het milieupark. Kijkend naar de afvaldriehoek: service noch milieurendement nemen toe, de kosten echter wel!

Advies 1: Wij adviseren uw raad op grond van bovenstaande af te zien van de invoering van een 0-tarief op het milieupark voor tuinafval.

Punt 5: Alternatieven brengvoorziening milieupark/gratis brengvoorziening grof afval

Uw raad heeft ons in uw amendement eveneens de opdracht gegeven een traject op te starten om alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark uit te werken. Hierbij moest ook gekeken naar de haalbaarheid van een gratis brengvoorziening voor grof afval, dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties.

Wij hebben deze opdracht eveneens voorgelegd aan adviesbureau 'onsburo'.

Voor een inhoudelijke toelichting verwijzen wij uw raad naar bijlage 5, het onderzoek "Verder uitsplitsen grof huishoudelijk restafval".

Wat is de conclusie van het onderzoek?

Allereerst hebben we gekeken in hoeverre we het grof huishoudelijk restafval (verder: GHRA) verder uit moeten dan wel kunnen uitsplitsen. Gezien de wettelijk voorgeschreven, gescheiden inname van specifiek gedefinieerde afvalstromen zou de inrichting van het milieupark aangepast kunnen worden. De innamefaciliteiten zouden uitgebreid moeten worden voor: C-hout en gasflessen, brandblussers en overige drukhouders.

Daarnaast kunnen we voorzieningen treffen voor dakafval, gips, matrassen en textiel.

Het aandeel (verder: GHRA) is 15 kg per inwoner per jaar. Met bovengenoemde maatregelen zou ongeveer 4 kg van de 15 kg GHRA per inwoner per jaar direct worden teruggewonnen. Verder kan communicatie ingezet worden om te zorgen dat materialen die gratis op het milieupark kunnen worden ingeleverd, niet meer in de betaalde stroom GHRA terecht komen. Het gaat dan bijvoorbeeld om metalen en harde kunststoffen. De hoeveelheid GHRA die dan nog overblijft is erg gering.

De winst die te behalen valt met de uitbreiding van de inzamelfaciliteiten is niet heel groot. Bovendien vindt op dit moment nascheiding plaats in de sorteerinstallatie van Baetsen in Son. Daarmee biedt de gemeente Beesel een alternatief voor de uitbreiding van de inzamelfaciliteiten. Een alternatief dat goed werkt en waarmee zo veel mogelijk hernieuwbare grondstoffen uit het GHRA worden gehaald. De wettelijk voorgeschreven gescheiden inname van C-hout en gasflessen, brandblussers en overige drukhouders onderzoeken we.

Wanneer overwogen wordt om extra inzamelvoorzieningen op het milieupark te realiseren, moet gekeken worden of daar de fysieke ruimte voor aanwezig is, of het past in de routing op het milieupark (voor gratis en betaalde stromen) en wat de extra kosten zijn die met de uitbreiding gemoeid zijn.

Vooraf dat laatste moet worden afgewogen tegen de kosten die de gemeente op dit moment heeft voor de nascheiding bij Baetsen.

Een groot aantal afvalstromen is al gratis aan te bieden. Voor de betaalde stromen geldt een basistarief tot 10 kg en vervolgens een tarief per kg. Daarmee hanteert Beesel - naast de huis-aan-huis inzameling - ook op het milieupark het principe "de vervuiler betaalt". Wanneer we de stroom GHRA en ABC-hout blijven nascheiden, een aparte inzamelvoorziening inrichten voor gasflessen en onze communicatie verbeteren m.b.t. het milieupark hebben we een systeem dat hergebruik zoveel mogelijk stimuleert. Vanuit de doelstelling door middel van het verder uitsplitsen van GHRA om zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen is er geen noodzaak tot het nemen van extra maatregelen zoals gratis aanbieden.

Als eerdergenoemde maatregelen voor het verder uitsplitsen van GHRA worden genomen is er een systeem dat hergebruik zoveel als mogelijk stimuleert.

Er is derhalve vanuit de doelstelling om door middel van het verder uitsplitsen van grof huishoudelijk restafval zoveel mogelijk grondstoffen terug te winnen geen noodzaak om extra maatregelen te treffen zoals het gratis aanbieden van betaalde afvalstromen.

Ook hebben we gekeken naar alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark. Hierbij hebben we als uitgangspunt aangehaakt bij de bestaande inzamelinfrastructuur. Dit zijn onze ondergrondse milieustraatjes. Bij de 5 milieuparkjes worden in 5 verschillende containers kunststof, drankpakken, glas en textiel ingezameld. De container voor textiel zou uitgebreid kunnen worden met boeken, kleine elektronische apparaten en speelgoed (zoals men in sommige gemeenten de BEST-tas kent, waarin boeken, elektronica, speelgoed en textiel wordt opgehaald). Op dit moment zamelt Sympany het textiel in. Deze inzamelaar zet enkel in op textiel en niet op de overige stromen. Momenteel onderzoeken we de (on)mogelijkheden van kringloop(achtige) activiteiten binnen onze gemeente. Textiel speelt in de kringloop een essentiële rol. Begin 2017 heeft kringlooporganisatie 'Het Goed' het Pakhoès van de WAA in Venlo overgenomen. Wij hebben hen verzocht te onderzoeken welke (on)mogelijkheden er zijn in de gemeente Beesel voor kringloopbedrijvigheid. Voor 'Het Goed' is duidelijk dat de gemeente Beesel te klein is voor een - stand alone - kringloopwinkel. Ze onderzoeken op dit moment of er kansen liggen in de verbinding van / samenwerking tussen verschillende organisaties. Deze samenwerkingsmogelijkheden rapporteert 'Het Goed' medio oktober 2017 aan ons. In het vierde kwartaal van 2017 zullen we een besluit nemen en uw raad informeren door middel van een raadsinformatiebrief.

We zullen de genoemde optie tot gecombineerde inzameling meenemen. Om de kans op vervuiling met andere stromen in de ondergrondse voorziening te voorkomen, zetten we hierbij in op de huis-aan-huisinzameling van de BEST-stromen.

Andere afvalstromen zijn vanwege hun omvang of uit veiligheidsoverwegingen niet geschikt voor inname in ondergronds containers bij milieustraatjes. Binnen onze gemeente zijn er wel alternatieven bij lokale verwerkers voor bijvoorbeeld grond, puin en groen. Oud papier zamelen de verenigingen aan huis in.

Wij concluderen op grond van bovenstaande dat noch het uitbreiden van de brengvoorziening op het milieupark noch het gratis aanbieden en verder uitsplitsen van het GHRA substantieel bijdraagt aan de balans tussen milieurendement, service en kosten. Ook leveren deze maatregelen geen extra bijdrage aan de vermindering van het fijn en grof huishoudelijk restafval.

Advies 2: wij verzoeken uw raad af te zien van alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark en af te zien van een gratis brengvoorziening voor grof afval dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties.

- a. Financieel
n.v.t.
- b. Juridisch
n.v.t.
- c. Risico's
n.v.t.

5. Visie Blij in Beesel

'Fijn wonen: mooie, groene, rustige, goed onderhouden en **duurzame** woongemeenschap.'
Afvalscheiding draagt bij aan een beter milieu en daarmee aan een duurzame woongemeenschap.

6. Toegankelijkheid

Het milieupark is moeilijk toegankelijk voor mindervalide personen. Het in de containers werpen van afval is lastig. Op de woensdag en zaterdag is er personele bezetting. Op deze dagen kan een mindervalide bezoeker om assistentie van onze medewerkers vragen.

7. Voorstel

1. 0-tarief tuinafval: wij verzoeken uw raad uw besluit van 27 maart jl. te heroverwegen en af te zien van de invoering van een 0-tarief op het milieupark voor tuinafval.
2. Grof huishoudelijk afval: wij verzoeken uw raad af te zien van alternatieven voor de brengvoorziening op het milieupark en af te zien van een gratis brengvoorziening voor grof afval dat ter plekke goed gescheiden wordt in nuttige fracties.

Reuver, 19 september 2017

Burgemeester en wethouders van Beesel,

secretaris,
R.R.M. Halfman

burgemeester,
P. Dassen-Housen

Aldus vastgesteld door de raad van Beesel in zijn openbare vergadering van 30 oktober 2017

griffier,
E. Apeldoorn-Feijts

voorzitter,
P. Dassen-Housen

Meegezonden:

- Bijlage 1: amendement 27 maart 2017
- Bijlage 2: raadsinformatiebrief d.d. 8 mei 2017
- Bijlage 3: kaderstellende nota vermindering restafval
- Bijlage 4: adviesnota gratis T-afval
- Bijlage 5: adviesnota GHRA